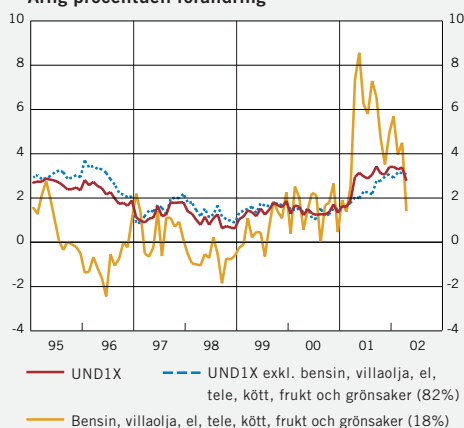
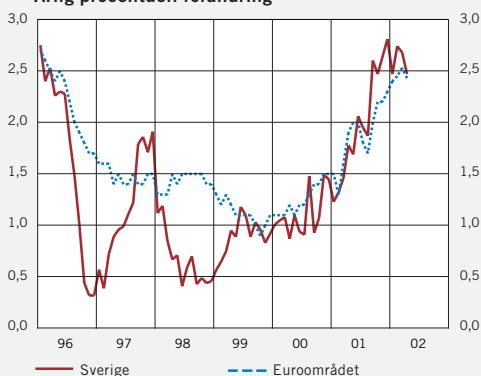

Diagram R1. UND1X med och utan prisökningar av mer tillfällig karaktär. Årlig procentuell förändring

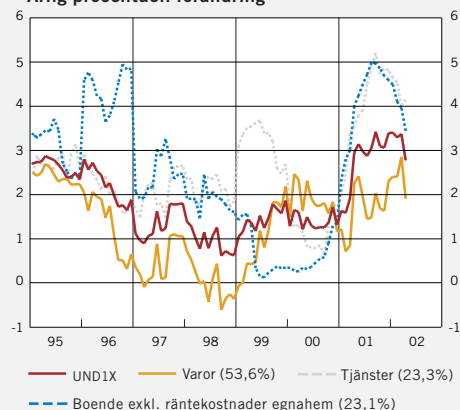
Anm. Siffrorna inom parentes anger andelar av UND1X.
Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram R2. HIKP exklusive livsmedel, energi, alkohol och tobak. Årlig procentuell förändring

Anm. Diagrammet ovan innehåller en jämförelse mellan HIKP exklusive livsmedel, energi, alkohol och tobak i euroområdet och i Sverige. I indexet som avser Sverige (som beräknas av Riksbanken) har dessutom telepriser och effekter av införandet av den s.k. maxtaxan exkluderats.
Källor: Eurostat, SCB och Riksbanken.

Diagram R3. UND1X uppdelat på varor, tjänster och boende. Årlig procentuell förändring

Anm. Siffrorna inom parentes anger andelar av UND1X.
Källor: SCB och Riksbanken.

DEN SENASTE TIDENS INFLATIONSUTVECKLING

Inflationen har som väntat fallit tillbaka sedan den förra inflationsrapporten publicerades i mars. Detta beror till stor del på att de kraftiga prisökningarna under 2001 på vissa livsmedel och energi inte längre påverkar årstakten.¹ KPI och UND1X uppgick i april till 2,5 respektive 2,8 procent i årstakt, vilket är en minskning med 0,4 respektive 0,6 procentenheter jämfört med månaden innan. Den importerade inflationen blev 0,3 procent medan den inhemska underliggande inflationen var 4,0 procent (se diagram 1).

Jämfört med bedömningen i senaste inflationsrapporten har den importerade inflationen stigit något mer än väntat, vilket främst förklaras av högre bensinpriser. Sammantaget utvecklades den inhemska inflationen som väntat. Exklusive prisförändringar som bedöms vara av mer temporär karaktär ökade dock de inhemska priserna något mer än väntat.

UND1X exklusive tillfälliga prisförändringar har utvecklats i linje med föregående bedömning och uppgick till 3,1 procent i april. Prisökningstakten för detta aggregat har stigit sedan slutet av 2000 fram till för någon månad sedan. Uppgången kan sannolikt förklaras av faktorer såsom svag växelkurs, stigande priser på vissa insatsvaror och ett förhållandevis högt resursutnyttjande i ekonomin (se diagram R1). Även inom euroområdet har den underliggande inflationen stigit, men prisökningstakten har det senaste året varit något lägre än i Sverige (se diagram R2).

Den inhemska inflationen har stigit snabbt under det senaste året, i synnerhet tjänstepriserna (se diagram R3). Även för dessa priser har dock ökningstakten dämpats något på senare tid. En del i uppgången har varit höjningar av taxor och avgifter i offentlig verksamhet. Produktivitetstillväxten i tjänstesektorn har också varit svag den senaste tiden, vilket bidragit till att pressa upp enhetsarbetskostnaderna. Empiriska estimeringar på svensk data tyder på att en ökning av enhetsarbets-

¹ För en mer utförlig diskussion om orsakerna till prisutvecklingen på dessa varugrupper se t.ex. Inflationsrapport 2001:2.

kostnaden inom tjänstesektorn med 1 procent medför en prisuppgång på ca 0,5 procent.²

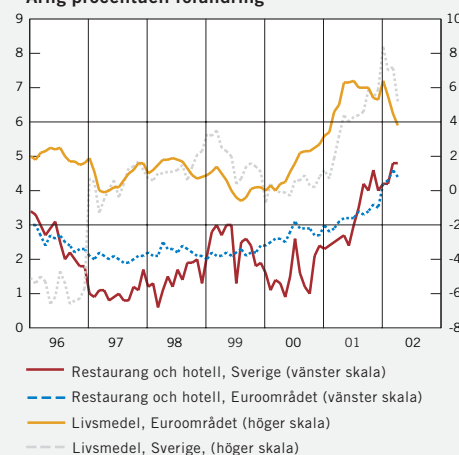
Medan uppgången i enhetsarbetskostnader varit mer koncentrerad till tjänstesektorn i Sverige tycks detta emellertid inte vara fallet i euroområdet. Lönerna i Sverige har de senaste åren i genomsnitt ökat 1 procentenhet snabbare jämfört med euroområdet. Det är framförallt inom tjänstenäringarna och byggsektorn som uppgången i Sverige är snabbare än den i euroområdet, medan industrins löneutveckling i stort sett varit likartad.

Utöver detta har allt högre priser på vissa insatsvaror såsom energi och livsmedel bidragit till en högre kostnadsutveckling inom vissa sektorer, t.ex. transporttjänster samt hotell och restaurang i både Sverige och euroområdet (se diagram R4 och R5). Höjda kostnader kan mötas av lägre vinster eller höjda priser. Vinsternas andel av produktionsvärdet har sjunkit under flera år. Detta tillsammans med det gynnsamma efterfrågeläget har sannolikt medfört en större övervärtning av kostnaderna på konsumenterna i form av högre priser. En ytterligare förklaring till skillnader i inflationstakt mellan sektorerna kan vara att delar av tjänstesektorn inte är lika konkurrensutsatt som varusektorn.

Den importerade inflationen på de mer bearbetade varorna har ökat successivt under det senaste året (se diagram R6). Eftersom den utländska prisutvecklingen varit dämpad är det troligast att utvecklingen främst förklaras av att den tidigare svaga växelkursen har börjat få genomslag på konsumentpriserna i kombination med en relativt hög efterfrågan.

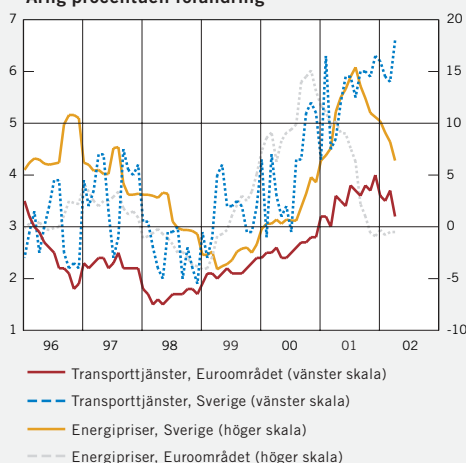
2 Skattningarna utgår från en s.k. påläggsprissättningsmodell. I denna antas tjänstepriserna sättas på en imperfekt konkurrensmarknad som ett pålägg på företagets marginalkostnader, tidigare prissättning samt hur övriga priser i ekonomin utvecklas. Företagens marginalkostnader approximeras med enhetsarbetskostnaderna, dvs. timlönekostnader justerat för arbetsproduktivitet. Vid beräkningarna av timlönekostnaderna används kvartalssummor över löner inklusive kollektiva avgifter dividerat med antalet arbetade timmar. Som ett mått på övriga priser används KPI exklusive tjänstepriserna. Dummyvariabler har använts för att kontrollera för moms- och andra skatteförändringar. Modellen skattas på data från 1989 fram till fjärde kvartalet 2001.

Diagram R4. Livsmedelspriser och priser inom hotell- och restaurangbranschen. Årlig procentuell förändring

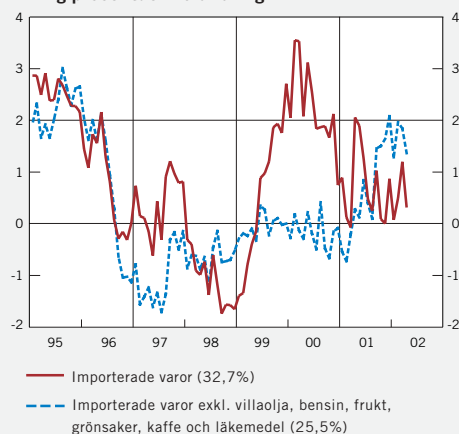
Källa: Eurostat.

Diagram R5. Pris på energi och transporttjänster. Årlig procentuell förändring

Källa: Eurostat.

Diagram R6. UNDIMPX exklusive prisökningar av mer tillfällig karaktär. Årlig procentuell förändring

Anm. Siffrorna inom parentes anger andelar av UND1X.
 Källor: SCB och Riksbanken.